

2011-11-17

Dnr 43-2011:3143

Hörby kommun
Rektorn vid Kilhults skola

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Kilhults skola
i Hörby kommun

Tillsyn av Kilhults skola

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Hörby kommun under hösten 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Kilhults skola besöktes av Skolinspektionen den 7 september 2011.

Kilhults skola är en liten byskola med en positiv miljö och atmosfär. Vid Skolverkets tillsyn av skolan 2006 gjordes bedömningen att verksamheten till övervägande del var av god kvalitet, men att den behövde förbättras inom några områden såsom elevernas inflytande över undervisningens innehåll och likabehandlingsplanens utformning. Den nu genomförda tillsynen visar att även om skolan arbetat med att öka graden av elevinflytande upplever inte eleverna att de är delaktiga i någon större utsträckning. En förutsättning för inflytande är kunskap om vilka mål som styr undervisningen och Skolinspektionen kan konstatera att det varierar i vilken utsträckning lärarna gör eleverna medvetna om undervisningens syfte. Likaså kvarstår de påtalade bristerna i skolans nuvarande plan mot kränkande behandling som inte uppfyller författningarnas krav. Den saknar konkreta mål för det kommande året fastställda utifrån en kartläggning och det finns inga rutiner för om en vuxen kränker en elev.

Läsåret 2010/11 var måluppfyllelsen i matematik 89 procent både i årskurs 3 och 5 och i svenska hade eleverna full måluppfyllelse. Vid tillsynsbesöket saknades en sammanställning av kunskapsresultaten i de ämnen där eleverna inte skriver nationella prov. För att skolan ska utvecklas kvalitativt behöver uppföljningen av elevernas kunskapsresultat systematiseras över tid och i alla ämnen på ett sådant sett att rektorn har en samlad bild av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen. Resultaten behöver granskas och utvärderas och sättas i relation till de metoder som används. Först därefter har skolan ett underlag för att definiera utvecklingsområden och bestämma vilka insatser som behövs, till exempel beslut om organisation, resurser och stödinsatser.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Kilhults skola i Hörby kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hörby kommun att senast tre månader efter att kommunbeslutet har meddelats avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Rektorn och lärarna klargör inte för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och dess vårdnadshavare har.

Lärarna ger inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande så att eleverna har kännedom om vad som gäller i fråga om inflytande samt att undervisningen bedrivs i demokratiska arbetsformer.

I detta ingår att:

Se till att lärare klargör för elever och föräldrar vilka mål och kriterier som styr utbildningen (Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter).

Säkerställa att eleverna informeras om vad som gäller i fråga om inflytande och samråd (4 kap. 14 § andra stycket skollagen).

Säkerställa att elever ges ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling (3 kap. 3 § skollagen).

Trygghet och en god miljö i övrigt

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och en god miljö i övrigt så att varje enskild verksamhet tydligt framgår i skolans plan mot kränkande behandling.

I detta ingår att:

Säkerställa att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling (6 kap. 6-7 §§ skollagen).

Se till att skolans plan mot kränkande behandling anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8 § skollagen).

2011-11-17

4 (9)

Dnr 43-2011:3143

Anmärkningar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under *Skäl för beslut*.

Till följd av anmärkningarna ska Ni senast tre månader efter att kommunbeslutet har meddelats vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Bedömning och betygssättning

Skolans individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen uppfyller inte i alla delar författningarnas krav.

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling på individnivå i ett digitalt dokumentationssystem, men gör inga sammanställningar av elevernas måluppfyllelse i samtliga ämnen. Efter tillsynsbesöket fick Skolinspektionen ta del av en sammanställning av elevernas kunskapsresultat för våren 2011 i årskurs 3 för ämnena svenska och matematik och i samtliga ämnen för eleverna i årskurs 5. Den visar att i årskurs 3 nådde 89 procent av eleverna målen för godkänt i matematik och i svenska nådde alla kravnivån (ingen elev på skolan läser svenska som andraspråk). Eleverna i årskurs 5 har full måluppfyllelse i alla ämnen med undantag för matematik där 89 procent nådde målen. Eleverna i årskurs 5 skrev inte några ämnesprov våren 2011, men en blick fem år tillbaka i tiden visar att resultaten i svenska har pendlat mellan 70–94 procent, i matematik 63–89 procent och i engelska 70–100 procent. Elevantalet i årskurs 5 har varierat något under åren, men är litet (cirka 10 elever) vilket bidrar till att det procentuella utfallet blir stort. Trots att skolan ger eleverna förutsättningar att nå goda resultat, pekar Skolinspektionen i detta beslut på ett antal områden där författningarna inte följs. Skolan präglas av mycket omsorg och det råder en anda som är respektfull och i Skolinspektionens enkätstudie inför tillsynen får värdegrundsfrågorna goda resultat. Trots den trygga atmosfär som uttrycks av både elever och personal framkommer emellertid i intervjuer att kränkningar förekommer, något som ledningen uppmärksammats på.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Rektorn och lärarna klargör inte för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och dess vårdnadshavare har.

Lärarna ger inte alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

Undervisningen på Kilhults skola är till viss del inriktad på tematiska arbeten som utgår från ett urval av kunskapskrav för flera ämnen. I intervju med personal framkommer att eleverna informeras om de kunskapskrav som arbetsområdet kommer att innefatta, men trots detta framför elever att de inte har någon större kännedom om vad som styr undervisningen. De bekräftar att de pratar mål, framför allt på utvecklingssamtalen, men kan inte återberätta vilka mål det rör sig om. Lärarna anser själva att de kan bli bättre på att tydliggöra för eleverna vilka ämnen de arbetar med. Vidare framgår av

tillsynen att det varierar i vilken utsträckning lärarna gör eleverna medvetna om undervisningens syfte genom att anknyta ämnenas kunskapskrav till olika undervisningsmoment.

Av Skolverkets inspektionsrapport från år 2006 framgick bland annat att elevernas inflytande över undervisningens innehåll borde förbättras. Nuvarande tillsyn visar att rektor och personal anser att eleverna kan påverka undervisningen i hög grad, framför allt när det gäller hur de ska lära sig. I intervjuer med elever framkommer emellertid att de inte känner sig speciellt delaktiga utan att deras möjligheter till inflytande är begränsade till att göra val inom de ramar som lärarna planerat.

På Kilhults skola undervisas eleverna i åldersblandade grupper och lärarna har en delikat uppgift att ge alla elever den ledning och stimulans de behöver. I elevintervjuer framkommer att om de tycker att något är lätt kan de få mer avancerade uppgifter, men det finns också exempel på hur de får vänta in sina klasskamrater under tiden de ritar eller läser en bok. Lärarna strävar efter att arbeta med uppgifter i olika svårighetsgrader, men är självkritiska och menar att de kan bli bättre på att stimulera de elever som har lätt för skolarbetet. Skolinspektionen delar lärarnas uppfattning om att det finns elever på skolan som skulle kunna nå längre i sin kunskapsutveckling än de gör idag.

Författning:

3 kap. 3 § skollagen; 4 kap. 14 § andra stycket skollagen; Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Bedömningsområde: Trygghet och en god miljö i övrigt

Bedömning:

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering:

På Kilhults skola råder en anda som är respektfull och eleverna uppger att om någon blir illa behandlad ingriper personalen omedelbart. Trots den trygga atmosfär som uttrycks av både elever och personal framkommer emellertid tydligt att det finns elever som är ensamma på rasterna. Det har kommit till personalens kännedom som har vidtagit åtgärder, men Skolinspektionen anser att ett för stort ansvar läggs på eleverna för att lösa situationen. Det framgår även att det har förekommit att vuxna kränkt elever. Även här har åtgärder vidtagits, men skolan behöver se till att eleverna har kunskap om vilka rutiner som gäller.

Vid Skolverkets utbildningsinspektion år 2006 fick Kilhults skola kritik för att likabehandlingsplanen inte uppfyllde författningarnas krav. Den innehöll inte åtgärder som var planerade för det kommande året för att förebygga kränkande behandling och den behandlade inte kränkningar vad avser ett vuxen- elevperspektiv. Den plan mot krän-

kande behandling som Skolinspektionen nu tagit del av visar att i allt väsentligt kvarstår samma brister. Planen, som benämns likabehandlingsplan, omfattar förskoleklass, årskurserna 1-6 samt fritidshemmet och är alltför generellt skriven. Den utgår inte från en aktuell kartläggning där verksamheternas specifika behov framgår utan de beskrivna insatserna är allmänt hållna. Det saknas även en översikt av konkreta åtgärder som ska påbörjas under det kommande året samt en redogörelse för hur de planerade åtgärderna från förra året har genomförts. Eleverna ska också aktivt delta i framtagandet av planen mot kränkande behandling, vilket inte sker i dagsläget. Tvärtom visar tillsynen att elever inte har någon större kännedom om planen. Likaså finns inga rutiner för om en vuxen kränker en elev. Skolinspektionen vill också påtala vikten av att det tydligt framgår att dokumentet är både en plan mot kränkande behandling och en likabehandlingsplan.

Författning:

6 kap. 6-8 §§ skollagen

Anmärkning:

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Skolans individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen uppfyller inte i alla delar författningarnas krav.

Motivering:

På Kilhults skola upprättas individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen för samtliga elever. De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av är i flera avseenden bra exempel där elever och föräldrar informeras om vilka kunskapskrav eleven arbetar mot. Läraren kryssar i om eleven nått kunskapskraven som minst ska uppnås i och det finns även möjlighet för lärarna att skriva in egenformulerad text och där lyfta fram elevens utvecklingsmöjligheter i syfte att stimulera fortsatt lärande. I de fall där eleven inte uppnått målen varierar det i vilken utsträckning det framgår vilka insatser som skolan tillsammans med eleven ska vidta för att eleven ska nå målen. Det finns även information om elevens beteende utan koppling till nationella mål, såsom att passa tider och uppförande.

De äldre eleverna bekräftar att de pratar om mål på utvecklingssamtalen, men har dålig kännedom om vilka mål de arbetar mot och även om de har tillgång till sina individuella utvecklingsplaner i datorn utnyttjar de sällan den möjligheten.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bakgrund

Beskrivning av Kilhults skola

Kilhults skola är belägen en dryg mil från Hörby i byn Svensköp, högt uppe på Linderödsåsen. Skolan är en av Hörby kommuns sju grundskolor och omfattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1–6 samt fritidshem. Vid tillsynsbesöket hade skolan 54 elever varav 8 gick i förskoleklass. Eleverna läser åldersblandat i årskurserna 1 och 2 respektive 3, 4 och 6 (nuvarande läsår har skolan inga elever i årskurs 5). Skolans rektor är den tredje för i år och har ett förordnande som löper året ut. Rektorn är utbildad lärare, men har inte gått den statliga rektorsutbildningen.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Litza Aschan och jurist Erik Mogård deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Evy Öst
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen** samt **enskild elevs rätt**.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen. Dessa ges också möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).